

ΠΕΡΙΓΡΑΦΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ		ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	
ΤΜΗΜΑ		ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ	
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ		ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ	
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΑΝΘΚ244	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ από το 5ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		Η Ανθρωπολογία στην Ελλάδα	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδικευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων		Μαθήματα Ειδικού Υποβάθρου Επιστημονικής Περιοχής (ΕΠ)	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:		ΚΑΝΕΝΑ	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:		ΕΛΛΗΝΙΚΑ	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS		ΝΑΙ	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		https://elearn.uoc.gr/	

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Οι φοιτητές/τριες μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος θα είναι σε θέση: • Να αποκτήσουν μια εικόνα των πεδίων εθνογραφικής έρευνας στον ελλαδικό χώρο • Να κατανοήσουν βασικές θεωρίες της ανθρωπολογικής θεωρίας οι οποίες υιοθετήθηκαν και εφαρμόστηκαν σε εθνογραφικές έρευνες στην Ελλάδα • Να εντοπίζουν κοινά σημεία, διαφοροποιήσεις και αντιθέσεις στους τρόπους με τους οποίους χρησιμοποιήθηκαν βασικές έννοιες της ανθρωπολογικής θεωρίας στην μελέτη τοπικών κοινωνιών ή ομάδων στην Ελλάδα.
Γενικές Ικανότητες

Οι φοιτητές/τριες μετά το πέρας του μαθήματος:

Έχουν αναπτύξει εκείνες τις δεξιότητες απόκτησης γνώσεων, που τους χρειάζονται για να συνεχίσουν σε περαιτέρω σπουδές

Ικανότητα για αυτόνομη μελέτη και ευθύτητα

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής και αναστοχασμού

Ικανότητα για αυτόνομη ή/και ομαδική εργασία

Ανάπτυξη της ικανότητας εξέτασης ζητημάτων πολιτισμού με συνθετικό τρόπο

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου, διακρίσεων, κοινωνικού

Διεργασία 4. Εσωτερική Αξιολόγηση

Αναφορά του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών

Υπόδειγμα Β5 ΑΔΙΠ

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Από τη δεκαετία του '60 αρχίζει να εκδηλώνεται ανθρωπολογικό ενδιαφέρον για την μελέτη της ελληνικής κοινωνίας. Στο σεμινάριο θα παρουσιαστούν τα κυριότερα πεδία των εθνογραφικών μελετών για την Ελλάδα: πολιτική (πολιτική συμπεριφορά, πατρωνία, λαϊκισμός), οικονομία, συγγένεια και φύλα, θρησκεία και τελετουργία, μειονότητες, πρόσφυγες κ.λπ. Επιπλέον θα συζητηθούν οι κύριες θεωρητικές και μεθοδολογικές προσεγγίσεις των ανθρωπολόγων του ελλαδικού χώρου και οι τρόποι ένταξης της ελληνικής εθνογραφίας στο ευρύτερο πλαίσιο των ανθρωπολογικών προσεγγίσεων κοινωνιών της Μεσογείου και των Βαλκανίων.

Ενότητες

Η στροφή της Εθνογραφικής έρευνας από τις εξωτικές κοινωνίες στην Ευρώπη

Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις Κοινωνιών την Μεσογείου

Πεδία ενδιαφέροντος εθνογραφικών ερευνών στον Ελλαδικό χώρο.

(4). ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.	Διαλέξεις πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές	Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία και στην Επικοινωνία με τους φοιτητές και τις φοιτήτριες. Χρησιμοποιείται το σύστημα ασύγχρονης τηλεκπαίδευσης Moodle για τη διάθεση σημειώσεων και ασκήσεων στους φοιτητές.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	
	Αυτοτελής μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	
	Τελική εξέταση	
	Σύνολο Μαθήματος	
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	Γραπτές εξετάσεις μετά το τέλος του μαθήματος. Ελεύθερη ανάπτυξη ερωτήσεων	

(5.) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλεξάκης Ε., Βραχιονίδου Μ., Οικονόμου Α (επ) 2008, Ανθρωπολογία και συμβολισμός στην Ελλάδα, Αθήνα: Ελληνική Εταιρεία Εθνολογίας

Boeschoten R, Danford L. 2015, Παιδιά του Εμφυλίου Πολέμου. Πρόσφυγες και πολιτική της μνήμης, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Cowan J., 1998, Η πολιτική του σώματος. Χορός και κοινωνικότητα στη βόρεια Ελλάδα, μτφρ. Κ. Κουρεμένος, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.

Danforth L., 1995, Τα αναστενάρια της Αγίας Ελένης. Πυροβασία και θρησκευτική θεραπεία, μτφρ. Μ. Πολέντας, Αθήνα, Πλέθρον.

Driessen Henk, «Η περιοχή της Μεσογείου ως πρόκληση στην πολιτισμική ανθρωπολογία και οι προκλήσεις στη μεσογειακή εθνογραφία», στο: Δήμητρα Γκέφου-Μαδιανού (επιμ.), Ανθρωπολογική Θεωρία και Εθνογραφία: Σύγχρονες Τάσεις, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998, σελ. 619-646.

Dubisch J., 2000, Το θρησκευτικό προσκύνημα στη σύγχρονη Ελλάδα. Μια εθνογραφική προσέγγιση, μτφρ. Δ. Μούστρη, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.

Hamilakis Yannis, 2012, Το έθνος και τα ερείπιά του. Αρχαιότητα, Αρχαιολογία και εθνικό φαντασιακό στην Ελλάδα, Αθήνα: Αλεξάνδρεια

Handman Marie-Elisabeth, 1987, Βία και πονηριά. Άντρες και γυναίκες σ' ένα ελληνικό χωριό. Αθήνα: Καστανιώτης.

Διεργασία 4. Εσωτερική Αξιολόγηση
Αναμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Υπόδειγμα Β5 ΑΔΙΠ

Hastrup Kirsten, 1998, «Ιθαγενής ανθρωπολογία: Μία αντίφαση στους όρους», στο: Δήμητρα Γκέφου-Μαδιανού (επιμ.), Ανθρωπολογική θεωρία και εθνογραφία. Σύγχρονες τάσεις, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Herzfeld M. 2002, Πάλι δικά μας. Λαογραφία, Ιδεολογία και η διαμόρφωση της σύγχρονης Ελλάδας, Αθήνα: Αλεξάνδρεια

Herzfeld M., 1998, Η ανθρωπολογία μέσα από τον καθρέπτη: κριτική εθνογραφία της Ελλάδας και της Ευρώπης, μτφρ. Ράνια Αστρονική, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.

Herzfeld M., 2012, Η ποιητική του ανδρισμού. Ανδρισμός και ταυτότητα σε ένα ορεινό χωριό της Κρήτης

Hirchon- Φιλιππάκη Renee, 2004, Οι κληρονόμοι της ελληνικής καταστροφής, Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ.

Kenna Margaret, 2004, Η κοινωνική οργάνωση της εξορίας. Πολιτικοί κρατούμενοι στο Μεσοπόλεμο, Αθήνα: Αλεξάνδρεια

Loizos Peter, 1992, «Εθνογραφία φιλική προς τους χρήστες; Προβλήματα μεθόδου και γραφής στην ανθρωπολογία», στο: Ευθύμιος Παπαταξιάρχης και Θεόδωρος Παραδέλλης (επιμ.), Ταυτότητες και φύλο στη σύγχρονη Ελλάδα, Αθήνα: Καστανιώτης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Stewart Charles, Δαίμονες και Διάβολος στην Ελλάδα, Αθήνα: Ταξιδευτής

Vernier B., 2001, Η κοινωνική γένεση των συναισθημάτων. Πρωτότοκοι και υστερότοκοι στην Κάρπαθο, μτφρ. Ε. Τσελέντη, Αθήνα, Αλεξάνδρεια.

Vernier Bernard, 1987, «Μυθική αναπαράσταση του κόσμου και ανδρική κυριαρχία στους έλληνες Πομάκους», στο: Στ. Δαμιανάκος (επιμ.), Διαδικασίες κοινωνικού μετασχηματισμού στην αγροτική Ελλάδα, Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών.

Γκέφου-Μαδιανού Δήμητρα (επιμ.), 1998, Ανθρωπολογική θεωρία και εθνογραφία. Σύγχρονες τάσεις, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Γκέφου-Μαδιανού Δήμητρα, «Αναστοχασμός, ετερότητα και ανθρωπολογία οίκοι: Διλήμματα και αντιπαραθέσεις», στο: Δήμητρα Γκέφου-Μαδιανού (επιμ.), Ανθρωπολογική Θεωρία και Εθνογραφία: Σύγχρονες Τάσεις, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1998, σελ. 365-436.

Δαμιανάκος Στάθης, Ζακοπούλου Έρση, Κασίμης Χαράλαμπος, Νιτσιάκος Βασίλης, Εξουσία, εργασία και μνήμη σε τρία χωριά της Ηπείρου. Η τοπική δυναμική της επιβίωσης, Αθήνα, Πλέθρον

Δημητρίου-Κοτσώνη Σ., 1995, «Τιμή / Ντροπή: το πρόβλημα της δυαδικής κατηγοριοποίησης στη σύλληψη ενός κώδικα ηθικής», Διαβάζω, 351: 111-116.

Ε. Αλεξάκης (επιμ.), Όψεις της Ανθρωπολογικής Σκέψης και Έρευνας στην Ελλάδα, Ελληνική Εταιρεία Εθνολογίας, Αθήνα 2004

Ζαϊμάκης Γ., 1999, «Καταγωγή ακμάζοντα». Παρέκκλιση και πολιτισμική δημιουργία στον Λάκκο Ηρακλείου (1900-1940), Αθήνα, Πλέθρον.

Καυταντζόγλου Ρ., 2001, Στην σκιά του ιερού βράχου: τόπος και μνήμη στα Αναφιώτικα, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.

Κυριακίδου Νέστορος Άλκη, 1978, Η θεωρία της ελληνικής λαογραφία. Κριτική ανάλυση, Αθήνα: Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού

Μπακαλάκη Α., 1993, «Ανθρωπολογικές προσεγγίσεις της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας», Διαβάζω, 323: 52-58.

Μπουσχότεν Ρ.Β., 1997, Ανάποδα χρόνια. Συλλογική μνήμη και ιστορία στο Ζιάκα Γρεβενών (1900-1950), Αθήνα, Πλέθρον.

Πανουργιά Νένη 2011, Επικίνδυνοι πολίτες. Η ελληνική αριστερά και η κρατική τρομοκρατία, Αθήνα: Καστανιώτης

Διεργασία 4. Εσωτερική Αξιολόγηση
Αναμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Υπόδειγμα Β5 ΑΔΙΠ

Παπαγαρουφάλη Ε. 2013, Ήπια διπλωματία. Διεθνικές αδελφοποίησης και ειρηνιστικές πρακτικές στη σύγχρονη Ελλάδα, Αθήνα: Αλεξάνδρεια

Παπαγαρουφάλη Ε., 2002, Δώρα ζωής μετά θάνατον. Η ανθρωπολογία της μνήμης της φαντασίας και του συναισθήματος, Αθήνα, Ελληνικά Γράμματα.

Παπαταξιάρχης Ε. (επιμ.), 2006, Περιπέτειες της ετερότητας, Αθήνα: Αλεξάνδρεια

Ροζάκου Κ, Γκαρά Ε. 2013, Ελληνικά παράδοξα. Πατρωνία, κοινωνία πολιτών και βία, Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Ρόμπου-Λεβίδη Μαρίκα, Επιτηρούμενες ζωές. Μουσική, χορός και διαμόρφωση της υποκειμενικότητας στη Μακεδονία, Αθήνα: Αλεξάνδρεια

Σερεμετάκη Νάντια, 1994, Η τελευταία λέξη στις Ευρώπης τα άκρα. Δι-αίσθηση θάνατος γυναίκες, μτφρ. Ν. Μαστρακούλης, Αθήνα, Λιβάνης.

Τουντασάκη Ειρήνη 2015, «Το παιδί που μεγαλώνει μέσα σου θα πάρει κι από εσένα», Δωρεά ωαρίων, μητρότητα και συγγένεια, Αθήνα: Πατάκης.

Διεργασία 4. Εσωτερική Αξιολόγηση
Αναμόρφωση του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών
Υπόδειγμα Β5 ΑΔΙΠ

Τσαντηρόπουλος Άρης, 2004, Η βεντέτα στη σύγχρονη ορεινή κεντρική Κρήτη, Αθήνα: Πλέθρον.

Τσιμουρήs Γιώργος 2013, Ίμβριοι. «Φυγάδες απ' τον τόπο μας, όμηροι στην πατρίδα», Αθήνα: DaVinci.

Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

- Εθνολογία
- Σύγχρονα Θέματα (το τεύχος 98(2007) είναι αφιερωμένο στην Κοινωνική Ανθρωπολογία στην Ελλάδα)
- Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών